

De universiteiten en de uitgevers: een moeizame relatie

De onderhandelingen tussen de Nederlandse universiteiten en uitgever Elsevier over een nieuw meerjarencontract voor de tijdschriften op het platform ScienceDirect zijn vastgelopen. Met Uitgeverij Springer hebben de universiteiten daarentegen wel een onderhandelingsakkoord bereikt over de transitie naar open access.

Elsevier

De Nederlandse universiteiten willen in lijn met het open access-beleid van het ministerie van OCW dat met overheidsgeld gefinancierde wetenschappelijke publicaties vrij toegankelijk zijn. Daarover moeten afspraken worden gemaakt met de uitgevers.

Elsevier is onlangs met een voorstel gekomen waarin op geen enkele manier wordt ingegaan op deze noodzakelijke verandering, en evenmin op de eis dat de kostenstijging voor de universiteiten binnen de perken blijft. 'We gaan onze onderzoekers vanaf nu informeren over de gevolgen van deze patstelling', aldus professor Gerard Meijer, collegevoorzitter van Radboud Universiteit en hoofdonderhandelaar namens de VSNU.

Springer

Met Uitgeverij Springer is wel een onderhandelingsakkoord bereikt over de transitie naar open access. Beide partijen zijn het eens: open access publiceren is de weg naar de toekomst. 'We vertrouwen erop dat we samen met Springer door dit akkoord een beslissende stap in de goede richting zetten', aldus Koen Becking, voorzitter van de Tilburg University en hoofdonderhandelaar namens de VSNU. 'Wetenschappers in Nederland kunnen door dit akkoord open access

publiceren in bestaande Springer-tijdschriften. Tegelijkertijd blijven ze toegang houden tot deze tijdschriften om artikelen te kunnen lezen.'

Staatssecretaris Dekker reageerde enthousiast: 'Heel goed om te horen dat uitgeverij Springer zijn verantwoordelijkheid neemt en de goede intenties die eerder zijn uitgesproken nu ook samen met de universiteiten omzet in een onderhandelingsakkoord. Het is belangrijk dat een grote uitgeverij als Springer inziet dat open access de toekomst is van wetenschappelijke publicaties. Het akkoord tussen Springer en de universiteiten is daarom een heel belangrijke stap de goede kant op. Kennis die gedeeld wordt, is van belang voor het innovatievermogen van Nederland. Het kan de dokter helpen om van de laatste medische onderzoeken op de hoogte te zijn en het is handig voor de leraar bij nieuwe ontdekkingen in de pedagogiek.'

Onderhandelingen

Met de afzonderlijke wetenschappelijke uitgevers worden afspraken gemaakt over de abonnementsgelden voor wetenschappelijke tijdschriften namens alle Nederlandse universiteiten. Dit worden de Big-Deal onderhandelingen genoemd. Universiteiten willen de afspraken over de abonnementen alleen verlengen

onder de voorwaarde dat uitgevers bereid zijn stappen te zetten om open access dichterbij te brengen. Verschillende uitgevers zijn terughoudend, omdat het verdienmodel voor de uitgevers ingrijpend wijzigt. Uit de onderhandelingen met Springer blijkt dat er wél beslissende stappen naar open access kunnen worden gezet.

Open access brengt wetenschap dichtbij

De Nederlandse universiteiten zijn met de Nederlandse overheid groot voorstander van vrij toegankelijke wetenschappelijke publicaties. Open access publicaties zijn beter vindbaar, worden vaker geciteerd en hebben een groter bereik. Open access komt niet alleen de wetenschap ten goede, maar ook de maatschappij en de economie.

Staatssecretaris Dekker van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wil dat in vijf jaar 60% en in tien jaar 100% van alle Nederlandse wetenschappelijke publicaties in open access beschikbaar zijn. Veel wetenschappelijk onderzoek is met publiek geld gefinancierd; de universiteiten willen voorkomen dat er uiteindelijk dubbel betaald moet worden om open access publicaties te raadplegen. ❏

- Factsheet open access:

http://vsnu.nl/files/documenten/Factsheets/21_Factsheet_OpenAccess.pdf

- Veel gestelde vragen over open access:

<http://vsnu.nl/files/documenten/Domeinen/Onderzoek/Open%20access/Veelgestelde%20vragen%20open%20access.pdf>